

Raamatupidamise seaduse, audiitortegevuse seaduse ja väärtpaberituru seaduse muutmise seadus

§ 1. Raamatupidamise seaduse muutmine

Raamatupidamise seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 punktis 9 asendatakse tekstiosa „väikese ja keskmise suurusega ettevõtete“ tekstiosaga „väikese ja keskmise suurusega ettevõtja (edaspidi *VKE*)“;

2) paragrahvi 3 täiendatakse punktidega 9¹–9³ järgmises sõnastuses:

„9¹) Euroopa kestlikkusaruandluse standard – Euroopa Liidu kestlikkusaruandluse standardid (ESRS – ingl *European Sustainability Reporting Standards*), mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.06.2013, lk 19–76) artikli 29b lõike 1 alusel;

9²) Euroopa VKE kestlikkusaruandluse standard – Euroopa Liidu kestlikkusaruandluse standardid VKE jaoks (ESRS for SME – ingl *European Sustainability Reporting Standards for small and medium-sized undertakings*), mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL artikli 29c lõike 1 alusel;

9³) üldtunnustatud kestlikkusaruandluse standardid – Rahvusvahelise Kestlikkusstandardite Nõukogu (ISSB – ingl *International Sustainability Standards Board*) kinnitatud rahvusvahelised kestlikkusaruandluse standardid (IFRS S – ingl *IFRS Sustainability Disclosure Standards*), Globaalse Aruandlusalgatuse (GRI – ingl *Global Reporting Initiative*) kinnitatud kestlikkusaruandluse standardid ja muud Euroopa Liidu õigusaktides tunnustatud analoogsed kestlikkusaruandluse standardid;“;

3) paragrahvi 3 punktid 14–17 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„14) mikroettevõtja – raamatupidamiskohustuslane, kes aruandeaasta bilansipäeval ei ületa kahte piirmäära kolme järgmise näitaja hulgast: varad kokku 450 000 eurot, aruandeaasta tulu 900 000 eurot ja keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul 10 inimest;

15) väikeettevõtja – raamatupidamiskohustuslane, kes ei ole mikroettevõtja ja kes aruandeaasta bilansipäeval ei ületa kahte piirmäära kolme järgmise näitaja hulgast: varad kokku 7 500 000 eurot, aruandeaasta tulu 15 000 000 eurot ja keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul 50 inimest;

16) keskmise suurusega ettevõtja – raamatupidamiskohustuslane, kes ei ole mikroettevõtja ega väikeettevõtja ja kes aruandeaasta bilansipäeval ei ületa kahte piirmäära kolme järgmise näitaja hulgast: varad kokku 25 000 000 eurot, tulu 50 000 000 eurot ja keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul 250 inimest;

17) suurettevõtja – raamatupidamiskohustuslane, kes ei ole mikroettevõtja, väikeettevõtja ega keskmise suurusega ettevõtja.“;

4) paragrahvi 13 lõikes 2 asendatakse sõnad „majandusaasta alguskuupäeva“ sõnaga „bilansipäeva“;

5) paragrahvi 14¹ lõikest 3 jäetakse välja tekstiosa „ning käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud aruandevormidest“;

6) paragrahvi 18 lõige 3¹ tunnistatakse kehtetuks;

7) paragrahvi 21 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „§ 24 lõikes 5“ tekstiosaga „§ 24 lõikes 10“;

8) paragrahvi 21 lõige 8 tunnistatakse kehtetuks;

9) paragrahvi 24 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tegevusaruandes antakse ülevaade raamatupidamiskohustuslase tegevusest ja asjaoludest, millel on määrav tähtsus raamatupidamiskohustuslase finantsseisundi ja majandustegevuse hindamisel, olulistest sündmustest majandusaastal ning eeldatavatest arengusuundadest.

(2) Suurettevõtja ja VKE, kes on audiitortegevuse seaduse § 13 lõike 1 punktis 1 nimetatud avaliku huvi üksus, on kohustatud esitama tegevusaruande eraldiseisva alajaotisena kestlikkusaruande, mis annab ülevaate raamatupidamiskohustuslase tegevuse mõjudest keskkonna-, sotsiaal- ja ühingujuhtimise valdkondades. Kestlikkusaruande esitamise kohustust kohaldatakse äriühingust raamatupidamiskohustuslasele.

(3) Suurettevõtja lähtub käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kestlikkusaruande koostamisel Euroopa kestlikkusaruandluse standardist. VKE lähtub käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kestlikkusaruande koostamisel Euroopa VKE kestlikkusaruandluse standardist.

(4) Kestlikkusaruande koostamise kohustusest on vabastatud VKE, kes kuulub konsolideerimisgruppi, mille konsolideeriv üksus on kohustatud koostama ja avalikustama konsolideerimisgrupi auditeeritud kestlikkusaruande vastavalt Euroopa kestlikkusaruandluse standardile, Euroopa VKE kestlikkusaruandluse standardile või üldtunnustatud kestlikkusaruandluse standarditele.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kestlikkusaruande koostamisest vabastatud raamatupidamiskohustuslane avaldab oma tegevusaruandes:

- 1) teabe kestlikkusaruande koostamise kohustusest vabastamise kohta;
- 2) konsolideerimisgrupi kestlikkusaruande koostaja ärinime ja registreeritud asukoha;
- 3) konsolideerimisgrupi kestlikkusaruande veebilehe aadressi.

(6) Kestlikkusaruandes võib jätta avalikustamata teabe raamatupidamiskohustuslase oodatava arengu või läbirääkimisjärgus küsimuste kohta juhul, kui avalikustamata jätmine ei takista õiglase ja tasakaalustatud ülevaate saamist raamatupidamiskohustuslase arengust, tulemustest, positsioonist ja tema tegevuse mõjust ning kui avalikustamine oluliselt kahjustaks tegevjuhtkonna põhjendatud arvamuse kohaselt raamatupidamiskohustuslase äripositsiooni.

(7) Kui see ei sisaldu käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kestlikkusaruandes, antakse tegevusaruandes ülevaade raamatupidamiskohustuslase:

- 1) peamistest tegevusvaldkondadest ning toote- ja teenusegruppidest;
- 2) juhtimis- ja organisatsiooni struktuurist, sealhulgas välisriigis registreeritud filiaalidest;
- 3) olulisematest aruandeaasta jooksul toimunud ja lähitulevikus planeeritavatest investeeringutest;
- 4) olulisematest uurimis- ja arendustegevuse projektidest ning nendega seotud väljaminekutest aruandeaastal ja järgmistel aastatel ja

5) majandusaasta aruande koostamise perioodil toimunud olulistest sündmustest, mis ei kajastu raamatupidamise aastaaruandes, kuid mis oluliselt mõjutavad või võivad mõjutada järgmiste majandusaastate tulemusi.

(8) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatule, kui see ei sisaldu käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kestlikkusaruandes, kirjeldab raamatupidamiskohustuslane, kelle majandusaasta aruandeid auditeeritakse või seadustest lähtuvalt tuleb auditeerida, oma tegevusaruandes:

- 1) raamatupidamiskohustuslase tegevuskeskkonna üldist (makromajanduslikku) arengut ja selle mõju tema finantstulemusele;
- 2) raamatupidamiskohustuslase äritegevuse hooajalisust või majandustegevuse tsüklilisust;
- 3) raamatupidamiskohustuslase tegevusega kaasnevaid olulisi keskkonna- ja sotsiaalseid mõjusid;
- 4) finantsinstrumentide finantsriskide maandamise eesmärgi ja põhimõtteid ning majandusaastal ja aruande koostamise perioodil ilmnenuid valuutakursside, intressimäärade ja börsikursside muutumisega seonduvaid riske;
- 5) peamisi finantsuhtarve majandusaasta ja sellele eelnenud majandusaasta kohta ning nende arvutamise meetodikat;
- 6) peamisi immateriaalseid ressursse, nende osalust väärtusloomes ja mõju ärimudelile ning
- 7) tegev- ja kõrgema juhtkonna suhtes kohaldatava mitmekesisuspoliitika kirjeldust.

(9) Kui äriühingust raamatupidamiskohustuslase omakapital bilansipäeva seisuga ei vasta äriseadustikus kehtestatud nõuetele, kirjeldatakse tegevusaruandes omakapitali taastamiseks kavandatavaid tegevusi.

(10) Kui raamatupidamiskohustuslane on majandusaasta kestel omandanud või tagatiseks võtnud oma aktsiaid või osasid, esitatakse tegevusaruandes omandatud või tagatiseks võetud võõrandatud ja võõrandamata:

- 1) aktsiate või osade arv ja nende nimiväärtus, nimiväärtuse puudumise korral arvestuslik nimiväärtus ja osakaal aktsia- või osakapitalis;
- 2) aktsiate või osade eest makstud tasu suurus ja nende omandamise või tagatiseks võtmise põhjus.“;

10) paragrahv 25 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 25. Majandusaasta aruande vorminõue ja heakskiitmine

(1) Majandusaasta aruanne koostatakse eesti keeles kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Äriühingust suurettevõtja ja avaliku huvi üksus peavad lisaks lähtuma majandusaasta aruande vormistamisel komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2018/815, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/109/EÜ seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks ühtne elektrooniline aruandlusvorming (ELT L 143, 29.05.2019, lk 1–792), ja määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), nõuetest.

(2) Majandusaasta aruanne koos vandeaudiitori aruande ja muude kohalduvate dokumentidega kinnitatakse, allkirjastatakse ja esitatakse äriregistrile äriseadustikus ning selle alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määramisel kehtestatud korras. Majandusaasta aruande esitamisega äriregistrile kinnitab tegevjuhtkond majandusaasta aruandes esitatud andmete õigsust ja täielikkust, sealhulgas seda, et raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas käesoleva seaduse §-des 17 ja 24 nimetatud kohalduvate aruandlusstandarditega ning

see kajastab asjakohast ja tõepäraselt esitatud informatsiooni raamatupidamiskohustuslase finantsseisundi ja -tulemuse ning rahavoo kohta.

(3) Majandusaasta aruande koostamise lõpetamise kuupäevaks loetakse kuupäev, millal tegevjuhtkond kiitis majandusaasta aruande heaks. Majandusaasta aruande allkirjastab viivitamata pärast selle heakskiitmist vähemalt üks raamatupidamiskohustuslase tegevjuhtkonna liige, näidates ära majandusaasta aruande koostamise lõpetamise kuupäeva.

(4) Kui majandusaasta aruanne on koostatud, kinnitatud ja esitatud e-äriregistri kaudu ning aruande kinnitaja ja esitaja on turvalisel viisil tuvastatud, ei lisata majandusaasta aruandele e-allkirja.“;

11) paragrahvi 31 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „ § 24 lõigetes 1–4“ tekstiosaga „§ 24 lõigetes 1 ja 7–9“;

12) paragrahvi 31 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Suure konsolideerimisgrupi konsolideeriv üksus esitab tegevusaruande koosseisus eraldiseisva alajaotisena konsolideeritud kestlikkusaruande, mis annab ülevaate konsolideerimisgrupi tegevusega kaasnevatest mõjudest keskkonna-, sotsiaal- ja ühingujuhtimise valdkondades. Konsolideeritud kestlikkusaruande esitamise kohustust kohaldatakse äriühingust konsolideerivale üksusele, arvestamata käesoleva seaduse §-s 29 sätestatud. Konsolideeritud kestlikkusaruanne koostatakse vastavalt Euroopa kestlikkusaruandluse standardile.“;

13) paragrahvi 31 lõiked 5 ja 6 tunnistatakse kehtetuks;

14) paragrahvi 31 täiendatakse lõigetega 7–10 järgmises sõnastuses:

„(7) Kolmandas riigis asutatud konsolideerimisgrupi tütarettevõtja ja filiaal avaldavad lõpliku emaettevõtja kestlikkusaruande, mis on koostatud vastavalt Euroopa kestlikkusaruandluse standardile või üldtunnustatud kestlikkusaruandluse standarditele. Käesolevas lõikes nimetatud kohustust ei kohaldata mikroettevõtjale.

(8) Kui kolmandas riigis asutatud emaettevõtja ei esita tütarettevõtjale või filiaalile nende nõudmisel kestlikkusaruande koostamiseks nõutud teavet, koostab ja avaldab tütarettevõtja või filiaal kestlikkusaruande, mis sisaldab kogu tema valduses olevat, saadud või omandatud teavet, ning teeb kestlikkusaruandes sellekohase märke. Kui kolmandas riigis asutatud emaettevõtja ei esita tütarettevõtjale või filiaalile kestlikkusaruande audiitorkontrolli arvamust, teeb tütarettevõtja või filiaal kestlikkusaruandes sellekohase märke.

(9) Käesoleva paragrahvi lõigetes 7 ja 8 nimetatud kohustus on äriühingust suurettevõtjal, avaliku huvi üksusel audiitortegevuse seaduse § 13 lõike 1 punkti 1 tähenduses ja filiaalil juhul, kui konsolideerimisgrupi müügitulu lepinguriikides kahel viimasel järjestikusel majandusaastal on olnud üle 150 000 000 euro.

(10) Käesoleva paragrahvi lõigetes 7 ja 8 nimetatud kohustust kohaldatakse filiaalile üksnes juhul, kui tema eelmise majandusaasta müügitulu oli üle 40 000 000 euro ja kui konsolideerimisgrupis ei ole muud tütarettevõtjat, kellele see kohustus kohaldub.

15) paragrahvis 31¹ asendatakse tekstiosa „§ 24 lõigetes 1–4“ tekstiosaga „§ 24 lõigetes 1 ja 7–9“;

16) paragrahvi 45² lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.06.2013, lk 19),“;

17) seadust täiendatakse §-ga 61³ järgmises sõnastuses:

„§ 61³. Konsolideerimisgrupi erisused

„(1) Kui konsolideerimisgrupi lõplik emaettevõtja asub kolmandas riigis, võib üks konsolideerimisgrupi liikmesriigis asutatud tütarettevõtja, mille käive liikmesriikides oli vähemalt ühel viimasest viiest majandusaastast konsolideeritud alusel suurim, koostada konsolideeritud kestlikkusaruande liikmesriigis asutatud konsolideerimisgrupi ulatuses aruandeperioodide kohta, mis lõpevad hiljemalt 2030. aasta 6. jaanuaril.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kestlikkusaruandes võib esitada vaid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 165, lk 13), artiklis 8 sätestatud avalikustatava teabe.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kestlikkusaruanne koostatakse ja avaldatakse vastavalt Euroopa kestlikkusaruandluse standardile.

(4) Käesoleva seaduse § 29 lõikes 5 sätestatud erandi kohaldamisel käsitletakse konsolideeritud kestlikkusaruannet konsolideerimisgrupi aruandena. Käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt koostatud kestlikkusaruanne loetakse vastavaks käesoleva seaduse § 3 punktis 9³ nimetatud standarditele.“;

18) paragrahvi 62 täiendatakse lõigetega 17–21 järgmises sõnastuses:

„(17) Käesoleva seaduse § 24 lõiget 2 kohaldatakse äriühingust suurettevõtja ja suure konsolideerimisgrupi, kes on audiitortegevuse seaduse § 13 lõike 1 punktis 1 nimetatud avaliku huvi üksus ja kelle keskmine töötajate arv majandusaasta jooksul on suurem kui viissada, aruandeperioodidele, mis algavad 2024. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

(18) Käesoleva seaduse § 24 lõiget 2 kohaldatakse äriühingust suurettevõtja ja suure konsolideerimisgrupi aruandeperioodidele, mis algavad 2025. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

(19) Käesoleva seaduse § 24 lõiget 2 kohaldatakse VKE, kes on audiitortegevuse seaduse § 13 lõike 1 punktis 1 nimetatud avaliku huvi üksus, aruandeperioodidele, mis algavad 2026. aasta 1. jaanuaril või hiljem. Käesoleva seaduse § 24 lõiget 2 ei kohaldata VKE, kes on audiitortegevuse seaduse § 13 lõike 1 punktis 1 nimetatud avaliku huvi üksus, enne 2028. aasta 1. jaanuaril algavate majandusaastate kohta juhul, kui nad esitavad tegevusaruandes kestlikkusaruande esitamata jätmise põhjenduse.

(20) Käesoleva seaduse § 24 lõiget 2 kohaldatakse kaptiivkindlustusandja ja kaptiivedasikindlustusandja kindlustustegevuse seaduse § 8 tähenduses ning väikese ja mittekeeruka finantsinstitutsiooni Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediitiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 176, 27.06.2013, lk 1–337), artikli 4 lõike 1 punkti 145 tähenduses, kes on suurettevõtja või VKE ning audiitortegevuse seaduse § 13 lõike 1 punktis 1 nimetatud avaliku huvi üksus, aruandeperioodidele, mis algavad 2026. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

(21) Käesoleva seaduse § 31 lõikeid 7–10 kohaldatakse kolmanda riigi äriühingust suurettevõtja ning äriühingust VKE, kes on audiitortegevuse seaduse § 13 lõike 1 punktis 1 nimetatud avaliku huvi üksused, aruandeperioodidele, mis algavad 2028. aasta 1. jaanuaril või hiljem.“;

19) seaduse normitehnilise märkuse tekstiosa „direktiiviga 2014/95/EL (ELT L 330, 15.11.2014, lk 1)” asendatakse tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/95/EL (ELT L 330, 15.11.2014, lk 1), (Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2022/2464 (ELT L 322, 16.12.2022, lk 15–80) ja Komisoni delegeeritud direktiiviga (EL) 2023/2775, (ELT L 2023/2775, 21.12.2023)”.

§ 2. Audiitortegevuse seaduse muutmine

Audiitortegevuse seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduses asendatakse sõnad „avaliku sektori vandeaudiitor“ sõnadega „avaliku sektori finantsvandeaudiitor“ vastavas käändes;

2) paragrahvi 1 punktis 2 asendatakse tekstiosa „vandeaudiitorile ja“ tekstiosaga „finantsvandeaudiitorile ja kestlikkusvandeaudiitorile (edaspidi koos *vandeaudiitor*) ning“;

3) paragrahvi 3 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Finantsvandeaudiitor on vandeaudiitor, kellel on õigus osutada kindlustandvat audiitorteenust, mille objektiks on möödunud perioodide rahandusinformatsioon.“;

(2) Kestlikkusvandeaudiitor on vandeaudiitor, kellel on õigus osutada kindlustandvat audiitorteenust, mille objektiks on kestlikkusaruanne.“;

4) paragrahvi 11 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesoleva seaduse tähenduses on kolmanda riigi vandeaudiitor füüsiline isik või mis tahes õigusliku vormiga juriidiline isik või üksus, kes viib läbi kolmandas riigis registreeritud äriühingu raamatupidamise aastaaruande või konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditit või ülevaatuset ja kes ei ole lepinguriigi vandeaudiitor ega audiitorühing ning keda ei ole sellisena tunnustatud.“;

5) paragrahvi 16 lõike 2 punktis 1 asendatakse arv „300“ arvuga „400“;

6) paragrahvi 16 lõiget 2 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:
„1¹) kestlikkusarvestuse eriosa korraldamise ja vastuvõtmise eest 400 eurot;“;

7) paragrahvi 16 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) vandeaudiitori eriosa, finantsvandeaudiitori eriosa ja kestlikkusvandeaudiitori eriosa korraldamise ja vastuvõtmise eest 400 eurot;“;

8) paragrahvi 19 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:
„1¹) kestlikkusarvestuse eriosa;“;

9) paragrahvi 20 lõike 2 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 20 lõiget 2 täiendatakse punktidega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:
„1¹) vähemalt kolm aastat raamatupidamise aastaaruande, konsolideeritud aastaaruande või muu sarnase aruandluse audiitorkontrolli teostamist mõnes lepinguriigis tunnustatud vandeaudiitori juhendamisel, kui ta taotleb finantsvandeaudiitori kutset;

1²) vähemalt kaheksa kuud käesoleva lõike punktis 1 nimetatud perioodist kestlikkusaruande audiitorkontrolli või muu kestlikkusega seotud teenuste osutamist mõnes lepinguriigis tunnustatud vandeaudiitori juhendamisel, kui ta taotleb kestlikkusvandeaudiitori kutset;“;

11) paragrahvi 21 lõike 3 punktis 1 asendatakse tekstiosa „punktide 1, 2“ tekstiosaga „punktide 1–2“;

12) paragrahvi 22 lõike 1 punkti 1 täiendatakse pärast sõna „raamatupidamine“ tekstiosaga „, kestlikkusarvestus“;

13) paragrahvi 22 lõike 2 punktis 3 asendatakse sõnad „hea raamatupidamistava“ sõnadega „finantsaruandluse standard“;

14) paragrahvi 22 lõiget 2 täiendatakse punktidega 19–22 järgmises sõnastuses:

„19) Euroopa kestlikkusaruandluse standardid ja nende tõlgendused;

20) kestlikkusanalüüs;

21) keskkonnaõigus;

22) kestlikkusaspektidega seotud hoolsuskohustuse täitmise menetlused.“;

15) paragrahvi 24 lõige 1 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 24 täiendatakse lõigetega 1¹–1³ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Finantsvandeaudiitori kutse taotleja ja täiendavale kutseeksamile suunatud finantsvandeaudiitor peab sooritama käesoleva seaduse § 19 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud kutseeksami eriosad.

(1²) Kestlikkusvandeaudiitori kutse taotleja ja täiendavale kutseeksamile suunatud kestlikkusvandeaudiitor peavad sooritama käesoleva seaduse § 19 lõike 1 punktides 1¹ ja 2 nimetatud kutseeksami eriosad.

(1³) Käesoleva seaduse § 19 lõike 1 punktis 2 nimetatud kutseeksami eriosa sooritamist finantsvandeaudiitori kutse taotlemisel arvestatakse ka kestlikkusvandeaudiitori kutse taotlemisel, ning vastupidi.“;

17) paragrahvi 24 lõikes 3 asendatakse sõna „tunnistamist“ sõnaga „tunnustamist“;

18) paragrahv 26 tunnistatakse kehtetuks;

19) paragrahvi 30¹ lõike 1 punkti 1 täiendatakse pärast sõna „aastaruande“ tekstiosaga „, kestlikkusaruande“;

20) paragrahvi 30¹ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud registreerimiskohustuse täitmata jätmise korral on kolmanda riigi vandeaudiitori või audiitorettevõtja koostatud raamatupidamise aastaruande, kestlikkusaruande ja konsolideeritud aruande audiitorkontrolli aruanne tühine.“;

21) paragrahvi 32 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Järelevalvenõukogu menetleb käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud rikkumisi finantsvandeaudiitori ja kestlikkusvandeaudiitori kutse äravõtmise otsustamisest eraldi.“;

22) paragrahvi 32 lõikes 10 asendatakse sõna „Vandeaudiitori“ sõnaga „Finantsvandeaudiitori“;

23) paragrahvi 5, § 6, § 36 lõiget 1 ning § 37 lõikeid 1 ja 2 täiendatakse pärast sõnu „valdkonna eest vastutava ministri“ sõnadega „või tema volitatud isiku“ vastavas käändes;

24) paragrahvi 42 lõiget 3 täiendatakse kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Finantsvandeaudiitori ja kestlikkusvandeaudiitori kutse samaaegsel omamisel on vandeaudiitor kohustatud lisaks käesoleva lõike esimeses lauses sätestatud täiendusõppele osalema Audiitorkogu tunnustatud või tema korraldatavas täiendusõppes valdkondades, mis on sätestatud käesoleva seaduse §-s 22, vähemalt 40 akadeemilise tunni ulatuses kolmeaastase arvestusperioodi jooksul.“;

25) paragrahvi 46 lõike 1 punktist 1 jäetakse välja sõnad „üle võetud ja“;

26) paragrahvi 46 lõiget 3 täiendatakse punktiga 3¹ järgmises sõnastuses:
„3¹) rahvusvaheline kestlikkuskindluse standard;“;

27) paragrahvi 46 lõike 3 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„5) rahvusvahelised kvaliteedikontrolli standardid;“;

28) paragrahvi 48 lõiget 3 täiendatakse punktiga 6¹ järgmises sõnastuses:
„6¹) kliendi sama majandusaasta aruande koosseisu kuuluva eraldiseisva aruande audiitorkontrolli läbi viivale vandeaudiitorile;“;

29) seadust täiendatakse §-ga 51¹ järgmises sõnastuses:
„§ 51¹. Kestlikkusaruande audiitorkontroll

(1) Kestlikkusaruande audiitorkontroll on muu kindlustandev audiitorteenus, mida osutatakse kooskõlas käesoleva seaduse § 46 lõike 3 punktis 3¹ sätestatud rahvusvahelise kestlikkuskindluse standardiga.

(2) Kestlikkusaruande audiitorkontrolli objekt on kliendi vastutava organi poolt sobivate kriteeriumide alusel koostatud kestlikkusinformatsioon. Kestlikkusinformatsioon on ühtsustatud, võrreldav ja veenvatel teaduslikel tõenditel põhinev raamatupidamiskohustuslase kogu väärtusahelat kirjeldav kvalitatiivne ja kvantitatiivne teave möödunud ning tulevikus saabuva perioodi kohta.

(3) Kestlikkusaruande audiitorkontrollis on audiitorteenuse osutaja eesmärk võimaldada kogutud tõendusmaterjali põhjal vandeaudiitori aruandes avaldada ettenähtud kasutajale kokkuvõtet või arvamust.“;

30) paragrahvi 54 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „ülevaatuse kokkuvõtte“ tekstiosaga „, kestlikkusaruande audiitorkontrolli kokkuvõtte või arvamuse“;

31) paragrahvi 54 lõikes 2 asendatakse sõnad „auditi ja ülevaatuse“ sõnadega „auditi, ülevaatuse ja kestlikkusaruande audiitorkontrolli“;

32) paragrahvi 54 lõikes 3 asendatakse sõnad „Auditi arvamuse või ülevaatuse kokkuvõtte“ sõnadega „Auditi arvamuse, ülevaatuse kokkuvõtte või kestlikkusaruande audiitorkontrolli kokkuvõtte või arvamuse“;

33) paragrahvi 54 lõikes 4 asendatakse sõnad „auditi arvamuse või ülevaatusse kokkuvõtte“ sõnadega „auditi arvamuse, ülevaatusse kokkuvõtte või kestlikkusaruande audiitorkontrolli kokkuvõtte või arvamuse“;

34) paragrahvi 55 täiendatakse lõikega 1⁴ järgmises sõnastuses:

„(1⁴) Raamatupidamise aastaaruande ja kestlikkusaruande audiitorkontrolli teostamiseks võib kliendilepingu sõlmida erinevate audiitorühingute või vandeaudiitoritega.“;

35) paragrahvi 55 lõike 2 punktist 4 jäetakse välja sõnad „raamatupidamise aastaaruande audiitorkontrolli kohustusega“;

36) paragrahvi 55 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Konsolideerimisgrupi kindlustandva audiitorteenuse osutaja on konsolideerimisgrupi audiitorettevõtja.“;

37) paragrahvi 56 lõiget 2 täiendatakse teise ja kolmanda lausega järgmises sõnastuses:

„Konsolideerimisgrupi audiitorettevõtja taotleb konsolideerimisgrupi konsolideeritava üksuse audiitorettevõtjalt kutsetegevuseks vajalike dokumentide üleandmiseks nõusolekut konsolideeritud aruande audiitorkontrolli ajal. Kui konsolideerimisgrupi audiitorettevõtjal ei ole võimalik konsolideerimisgrupi konsolideeritava üksuse audiitorettevõtjalt kutsetegevuseks vajalikke dokumente saada, viiakse konsolideerivas üksuses läbi täiendav audiitorkontroll.“;

38) paragrahvi 56 täiendatakse lõigetega 2² ja 2³ järgmises sõnastuses:

„(2²) Konsolideerimisgrupi audiitorettevõtja vaatab läbi ja hindab konsolideeritava üksuse audiitorettevõtja audiitorkontrolli käigus tehtud tööd ning dokumenteerib tema töös tuvastatud asjaolud, töö iseloomu, ajastuse ja ulatuse. Kui konsolideerimisgrupi konsolideeritava üksuse audiitorettevõtjal ei ole võimalik nimetatud kohustust täita, rakendab konsolideerimisgrupi audiitorettevõtja konsolideeritavas üksuses täiendava audiitorkontrolli teostamiseks asjakohaseid meetmeid ja teavitab sellest järelevalvenõukogu.“;

(2³) Konsolideerimisgrupi audiitorettevõtja rakendab meetmeid, et tagada igal ajal juurdepääs konsolideeritava üksuse aruande audiitorkontrolli kutsetegevuse dokumentidele. Kui konsolideerimisgrupi audiitorettevõtjal ei ole võimalik kolmandas riigis aruande audiitorkontrolli kutsetegevuse dokumentidele juurdepääsu saada, peab ta säilitama tõendusmaterjali selle kohta, et ta on teinud kõik endast oleneva nimetatud dokumentidele juurdepääsu saamiseks, ning muude kui vastava kolmanda riigi õigusaktidest tulenevate õiguslike takistuste korral tõendid selliste takistuste esinemise kohta.“;

39) paragrahvi 57 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „raamatupidamise“ tekstiosaga „, kestlikkusarvestuse“;

40) paragrahvi 59¹ senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Avaliku huvi üksuse kestlikkusaruandluse audiitorkontrolli tegev audiitorettevõtja ning vandeaudiitorite selle võrgustiku liige, millesse audiitorettevõtja kuulub, ei või osutada kestlikkusaruandluse audiitorkontrolli kohustusega avaliku huvi üksusele, tema emaettevõtjale ega tema kontrollitavale ettevõtjale liikmesriigis otseselt ega kaudselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõike 1 teise lõigu punktides b ja c ning punktides e–k nimetatud teenuseid järgmistel perioodidel:

1) alates kestlikkusaruandluse audiitorkontrolli perioodi algusest kestlikkusaruandluse audiitorkontrolli aruande esitamiseni;

2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud perioodile vahetult eelneval majandusaastal seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 artikli 5 lõike 1 teise lõigu punktis e nimetatud teenustega.“;

41) seadust täiendatakse §-ga 59² järgmises sõnastuses:

„§ 59². Avaliku huvi üksuse audiitorkontrolli erinõuded

Avaliku huvi üksuse audiitorkontrolli teostamise käigus raamatupidamise aastaaruannet reguleeriva õigusnormi võimaliku rikkumise avastamisel on vandeaudiitor või audiitorettevõtja kohustatud lähtuma Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 artiklist 7.“;

42) paragrahvi 60 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Konsolideerimisgrupi audiitorettevõtja vastutab kolmanda riigi vandeaudiitori teostatud konsolideeriva ja konsolideeritava üksuse aruande audiitorkontrolli täiendavate dokumentide järelevalvenõukogule esitamise eest.“;

43) paragrahvi 91 lõike 1 punktis 1 asendatakse arv „4 000 000“ arvuga „6 000 000“;

44) paragrahvi 91 lõike 1 punktis 2 asendatakse arv „2 000 000“ arvuga „3 000 000“;

45) paragrahvi 91 lõike 2 punktis 1 asendatakse arv „12 000 000“ arvuga „15 000 000“;

46) paragrahvi 91 lõike 2 punktis 2 asendatakse arv „6 000 000“ arvuga „7 500 000“;

47) paragrahvi 91 lõiget 3 täiendatakse pärast sõnu „millel on“ sõnadega „majandusaasta jooksul“;

48) paragrahvi 91 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Raamatupidamise aastaaruande audit on kohustuslik sihtasutusele, mille müügitulu või tulu või varad bilansipäeva seisuga kokku ületavad 1 000 000 eurot ning mille asutajaks on riik, avalik-õiguslik juriidiline isik, kohalik omavalitsus, erakond või äriühing, milles riigil on vähemalt otsustusõigus riigivaraseaduse tähenduses.“;

49) paragrahvi 92 lõike 1 punktis 1 asendatakse arv „1 600 000“ arvuga „2 000 000“;

50) paragrahvi 92 lõike 1 punktis 2 asendatakse arv „800 000“ arvuga „1 000 000“;

51) paragrahvi 92 lõike 2 punktis 1 asendatakse arv „4 800 000“ arvuga „6 000 000“;

52) paragrahvi 92 lõike 2 punktis 2 asendatakse arv „2 400 000“ arvuga „3 000 000“;

53) paragrahvi 92 lõikes 2¹ asendatakse läbivalt arv „15 000“ arvuga „1 000 000“;

54) seadust täiendatakse §-ga 94¹ järgmises sõnastuses:

„§ 94¹. Kestlikkusaruande audiitorkontrolli kohustus

Kestlikkusaruande ja konsolideeritud kestlikkusaruande audiitorkontroll on kohustuslik.“;

55) paragrahvi 95 lõikes 3 asendatakse tekstiosa „raamatupidamise seaduse § 24 lõigete 6–8 ja § 31 lõigete 4–6 alusel“ tekstiosaga „raamatupidamise seaduse § 24 lõigete 2–3 ja § 31 lõigete 7–11 alusel“;

56) paragrahvi 95² senine tekst loetakse lõikeks 1 ja lõiget täiendatakse pärast sõna „ülevaatust“ sõnadega „või kestlikkusaruande audiitorkontrolli“;

57) paragrahvi 95² täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Kestlikkusaruande audiitorkontrolli kohustusega suurettevõtja raamatupidamise seaduse tähenduses, välja arvatud avaliku huvi üksuse käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punkti 1 tähenduses, aktsionäril ja osanikul, kellele kuulub rohkem kui viis protsenti hääleõigustest või viis protsenti suurettevõtte kapitalist, on õigus esitada üldkoosolekule ettepanek, et kestlikkusaruande audiitorkontrolli viib läbi ja teeb vandeaudiitori aruande üldkoosolekule kättesaadavaks kestlikkusvandeaudiitor, kes ei kuulu auditit või ülevaatust tegeva audiitorettevõtjaga samasse audiitorettevõtjasse või võrgustikku.“;

58) paragrahvi 98 lõike 1 punktid 1–3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) rahandus- ja kestlikkusinformatsiooni töötlemist;

2) raamatupidamise aastaaruande ja kestlikkusaruandega seotud riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust;

3) raamatupidamise aastaaruande, kestlikkusaruande või konsolideeritud aruande audiitorkontrolli protsessi ja tulemusi;“;

59) paragrahvi 98 lõike 2 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõnad „kohustusliku auditi“ sõnaga „audiitorkontrolli“;

60) paragrahvi 98 täiendatakse lõikega 3² järgmises sõnastuses:

„(3²) Avaliku huvi üksuse auditikomitee esitab järelevalvenõukogule andmed auditikomitee tegevuse tulemuslikkuse hindamiseks.“;

61) paragrahvi 106 lõikes 4 asendatakse arv „100“ arvuga „200“;

62) paragrahvi 113 lõikes 5 ja § 118 lõikes 4 asendatakse tekstiosa „kolmeks aastaks“ tekstiosaga „kuni 42 kuuks“;

63) paragrahvi 124 lõike 1 punkti 21 täiendatakse pärast tekstiosa „asutuste,“ tekstiosaga „Euroopa audiitorite järelevalveasutuste komitee,“;

64) paragrahvi 124 lõiget 1 täiendatakse punktidega 32 ja 33 järgmises sõnastuses:

„32) kliendilepingu ülesütlemise vaidlustamine kohtus;

33) turul valitseva kvaliteedi ja konkurentsi seiramine vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 537/2014 artiklile 27.“;

65) paragrahvi 137 lõiget 6 täiendatakse punktiga 3¹ järgmises sõnastuses:

„3¹) audiitorkontrolli tasu suurust;“;

66) paragrahvi 138 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Töörühma liige peab olema läbinud järelevalvenõukogu korraldatud erikoolituse kvaliteedikontrolli alal ning omama asjakohast kutsealast haridust ja kogemust audiitorkontrolli ja finantsaruandluse valdkonnas. Kestlikkusaruande audiitorkontrolli kvaliteedikontrolli läbiviimisel peab töörühma liige olema läbinud kvaliteedikontrollialase erikoolituse ning omama asjakohast kutsealast haridust ja kogemust audiitorkontrolli ja kestlikkusaruandluse või muude kestlikkusega seotud teenuste valdkonnas.“;

67) paragrahvi 153 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Registrit peetakse elektrooniliselt.“;

68) paragrahvi 158 lõikes 1 asendatakse sõnad „Audiitorkogu majandusaastal“ sõnaga „majandusaastal“;

69) paragrahvi 158 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „31. oktoobril“ tekstiosaga „nelja kuu jooksul pärast majandusaasta lõppu“;

70) paragrahvi 158 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „läbipaistvusaruande perioodil – 1. juulist 30. juunini“ tekstiosaga „majandusaastal“;

71) seadust täiendatakse §-ga 185³ järgmises sõnastuses:

„§ 185³. Kestlikkusaruande audiitorkontrolli kutsealase pädevuse omandamise ja kvaliteedikontrolli töörühma liikme erisused ning kutsetegevuse standardi kohaldamine

„(1) Vandeaudiitorile, kellele on antud Eestis vandeaudiitori kutse käesoleva seaduse §-s 28 sätestatud korras enne 2024. aasta 1. jaanuari või kelle vandeaudiitori kutset on tunnustatud käesoleva seaduse §-s 30 sätestatud korras enne 2024. aasta 1. jaanuari, ei kohaldata käesoleva seaduse § 51¹ lõikes 1 sätestatud kestlikkusaruande audiitorkontrolli osutamise korral käesoleva seaduse § 20 lõike 2 punkti 1² ning § 24 lõikes 1² sätestatud kestlikkusarvestuse eriosa sooritamise kohustust ja § 24 lõiget 3.

(2) Isikule, kes 2024. aasta 1. jaanuari seisuga on esitanud käesoleva seaduse § 23 lõikes 1 nimetatud dokumendid vandeaudiitori kutseeksami tegemiseks, ei kohaldata käesoleva seaduse § 20 lõike 2 punkti 1² ning § 24 lõikes 1² sätestatud kestlikkusarvestuse eriosa sooritamise kohustust ja § 24 lõikes 3 sätestatud, kui ta omandab vandeaudiitori kutse enne 2026. aasta 1. jaanuari.

(3) Vandeaudiitor, kellele on antud vandeaudiitori kutse enne 2026. aasta 1. jaanuari ja kes on täiendanud oma teadmisi ja oskusi kestlikkusaruandluse audiitorkontrolli audiitorteenuse osutamiseks Audiitorkogu korraldatud kestlikkusaruande ja selle audiitorkontrolli koolitusel enne 2026. aasta 1. jaanuari, kantakse kestlikkusvandeaudiitorite nimekirja. Kestlikkusvandeaudiitorite nimekirja ei kanta vandeaudiitorit, kes ei läbi nimetatud koolitust enne 2026. aasta 1. jaanuari.

(4) Kvaliteedikontrolli töörühma liikmele ei kohaldata kuni 2025. aasta 31. detsembrini käesoleva seaduse § 138 lõikes 3 sätestatud nõuet omada asjakohast kogemust kestlikkusaruandluse ja kestlikkusaruande audiitorkontrolli või muude kestlikkusega seotud teenuste valdkonnas.

(5) Kuni rahvusvahelise kestlikkuskindluse standardi kehtestamiseni rakendatakse kestlikkusaruande audiitorkontrolli audiitorteenuse osutamisel käesoleva seaduse § 46 lõike 3 punktis 3 nimetatud standardeid.

(6) Euroopa Komisjoni määrusega kestlikkusaruande audiitorkontrolli standardi kehtestamiseni rakendatakse audiitorkontrolli kutseteenuse osutamisel kehtivat sama valdkonda hõlmavat kindlustandvat standardit, menetlusi ja nõudeid. Järelevalvenõukogu esitab Euroopa Komisjonile teabe oma kindlustandvate standardite, menetluste ja nõuete kohta vähemalt kolm kuud enne nende jõustumist.

(7) Kestlikkusaruandele ja konsolideeritud kestlikkusaruandele teostatakse piiratud kindlustandvat audiitorkontrolli kuni käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud audiitorkontrolli standardi kehtestamiseni.“;

72) seaduse normitehnilises märkuses asendatakse tekstiosa „ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/56/EL (ELT L 158, 27.05.2014, lk 196)“ tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/56/EL (ELT L 158, 27.05.2014, lk 196), Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2022/2464 (ELT L 322, 16.12.2022, lk 15–80) ning Komisjoni delegeeritud direktiiviga (EL) 2023/2775 (ELT L 2023/2775, 21.12.2023)“.

§ 3. Väärtpaberituru seaduse muutmine

Väärtpaberituru seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 184¹⁰ lõikes 4 asendatakse sõnad „olev aastaaruanne peab olema auditeeritud“ tekstiosaga „olevale aastaaruandele kohaldatakse auditi kohustust ja tegevusaruande osaks olevale kestlikkusaruandele kohaldatakse audiitorkontrolli kohustust, mis viiakse läbi“;

2) paragrahvi 184¹⁰ lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(5) Tegevusaruanne koostatakse vastavalt raamatupidamise seaduse §-le 24 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artikli 8 lõikes 4 nimetatud komisjoni delegeeritud õigusaktile. Kui emitent on kohustatud koostama konsolideeritud aruandeid, koostatakse tegevusaruanne vastavalt raamatupidamise seaduse §-le 31 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 artikli 8 lõikes 4 nimetatud komisjoni delegeeritud õigusaktile.“;

3) paragrahvi 184¹⁰ lõiget 6 täiendatakse pärast tekstiosa „kirjeldust“ tekstiosaga „ning et kestlikkusaruanne on koostatud vastavalt raamatupidamise seaduse § 24 lõikele 3 ja see on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 artikli 8 lõikes 4 nimetatud komisjoni delegeeritud õigusaktiga.“;

4) paragrahvi 230 lõike 1 punktist 13 jäetakse välja tekstiosa „, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43)“;

5) seaduse normitehnilise märkuse tekstiosa „viimati muudetud direktiiviga 2013/50/EL (ELT L 294, 06.11.2013, lk 13–27)“ asendatakse tekstiosaga „muudetud direktiividega 2013/50/EL (ELT L 294, 06.11.2013, lk 13–27), (EL) 2022/2646 (ELT L 322, 16.12.2022, lk 15–80) ja (EL) 2023/2775, (ELT L 2023/2775, 21.12.2023)“.

§ 4. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2024. aasta 6. juulil.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn

2024

Algatab Vabariigi Valitsus

2024

(allkirjastatud digitaalselt)